

Notitie

Contactpersoon	Rob Jansen
Datum	11 april 2019
Kenmerk	N001-1239409JJA-V01-mfv-NL

Toetsing Natuurnetwerk Nederland en houtopstanden Markenhave, Beekbergen

1 Inleiding

1.1 Doel

In opdracht van Atlant Zorggroep heeft Tauw onderzoek gedaan naar de consequenties van de natuurwetgeving voor de sloop van de tijdelijke huisvesting, kap van een aantal bomen en de realisatie van nieuwbouw. De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de natuurwetgeving, of als vanwege de natuurwetgeving de benodigde vergunningen en/of ontheffingen worden verleend. De relevante natuurwetgeving is bepaald in een eerder rapport van Tauw (2016a). In die rapportage is ook reeds getoetst aan de Flora- en faunawet. Aanvullend is aan Tauw gevraagd om ook een toetsing aan de NNN, voorheen EHS, uit te voeren (Tauw, 2016b). Vanwege wijzigingen in het voornemen en de wetgeving (ingang Wet natuurbescherming per 1 januari 2017) is het nodig om de toetsingen te actualiseren. Daarom is een toetsing uitgevoerd voor soorten, beschermd onder de Wet natuurbescherming (Tauw, 2019). De actualisatie van de NNN toetsing en de houtopstanden is in voorliggende notitie beschreven.

1.2 Situatie en beoogde ontwikkeling

Huidige situatie

Het plangebied ligt gelegen in een bosrijk gebied aan de rand van de Veluwe nabij Beekbergen in de provincie Gelderland. Figuur 1.1 geeft de ligging van het plangebied weer. De tijdelijke huisvesting Markenhaven betreft een complex wat omschreven kan worden als 'containerbouw'. De circa vijf à zes meter hoge gebouwen zijn geheel gemaakt van verschillende soorten metaal. De omliggende grond bestaat uit gras, wat gekenmerkt wordt door regelmatig beheer. In het westen van het plangebied ligt een grasveld met daarop twee à drie meter hoge beukenstruiken. Ten oosten van Markenhaven ligt een parkeerplaats met daartussen dezelfde soort beukenstruiken en andere plantensoorten als taxus, rododendron en hazelaar. Het aangrenzende bos bestaat voornamelijk uit naaldbomen. Er is geen open water in de directe nabijheid van het plangebied.

Beoogde ontwikkeling

Het voornemen is om de tijdelijke huisvesting Markhaven te verwijderen, omdat de vergunning hiervan verloopt. De bomen op de parkeerplaats moeten wijken om nieuwe gebouwen te realiseren. Vooralsnog is het voornemen om een gebouw lijkend op de bestaande bebouwing ten zuiden te realiseren (zie concepttekening, figuur 1.2). Hierbij blijft het oude bos in de omgeving gespaard en de gebouwen kunnen in het gebied van de huidige parkeerplaats en aangrenzende bosschage ingepast worden. Dit gebied ligt buiten de grenzen van Natura 2000-gebied en het plan voorkomt grootschalige kap van oud bos.

Dit voornemen heeft tot gevolg dat er tijdelijk (tijdens de aanlegfase) een verhoogd geluids- en lichtniveau zal zijn door aanwezigheid van mensen, bouwvoertuigen en materiaal.

Het aantal zorgplaatsen gaat van 108 in de huidige situatie naar 100 in de nieuwe situatie. Gezien de kleine afname van het aantal zorgplaatsen worden geen permanente effecten in de vorm van verhoogd geluids- of lichtniveau verwacht. Ook wordt er daarom geen grotere verkeersaantrekkende werking verwacht. Permanent effect is dat de aanplanting op en rond de parkeerplaats plaats moet maken voor het gebouw.

Figuur 1.1 Ligging plangebied (globaal begrensd)

Figuur 1.2 Concept tekening nieuwbouw

2 Toetsing Natuurnetwerk Nederland

Dit hoofdstuk geeft antwoord op de vraag of, en zo ja in welke mate, de wezenlijke waarden en kenmerken van het provinciale natuurnetwerk worden aangetast door de beoogde activiteiten.

2.1 Hoe is de bescherming van het NNN geregeld?

Bij ruimtelijke ontwikkelingen of ingrepen in of nabij het Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen de Ecologische Hoofdstructuur EHS) is sprake van planologische bescherming via ruimtelijke procedures in het kader van de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Het stelsel van de Wro gaat ervan uit dat plannen van een hogere overheid doorwerken naar lagere overheden.

Overheden zijn gehouden aan bescherming van het NNN vanuit de provinciale Structuurvisie of Verordening Ruimte en/of landelijke Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). Voor (particuliere) initiatiefnemers van (ruimtelijke) ingrepen in het NNN is het gemeentelijk bestemmingsplan het bindende ruimtelijke plan. Bij dit voornemen is de “Omgevingsverordening Gelderland” dan ook het geldende beleidskader.

2.2 Beoordelingswijze

Om het voornemen te toetsen aan de wezenlijke kenmerken en waarden is gebruik gemaakt van verschillende bronnen, zoals hieronder vermeld:

- Provincie Gelderland, 2018. Geconsolideerde omgevingsverordening Gelderland (december 2018). (inclusief bijlage 5: Kernkwaliteiten GNN en GO)
- Tauw, 2016a. Natuuronderzoek Markenhaven, Beekbergen, met kenmerk R003-1239409JJA-mfv-V01-NL
- Tauw, 2016b. Toetsing Marken Haven, Beekbergen aan het Natuurnetwerk Nederland, met kenmerk N001-1239409JJA-rlk-V01-NL
- Tauw, 2019. Natuurtoets Markenhaven, d.d. 25 februari 2019, met kenmerk R001-1239409KES-V01-hgm

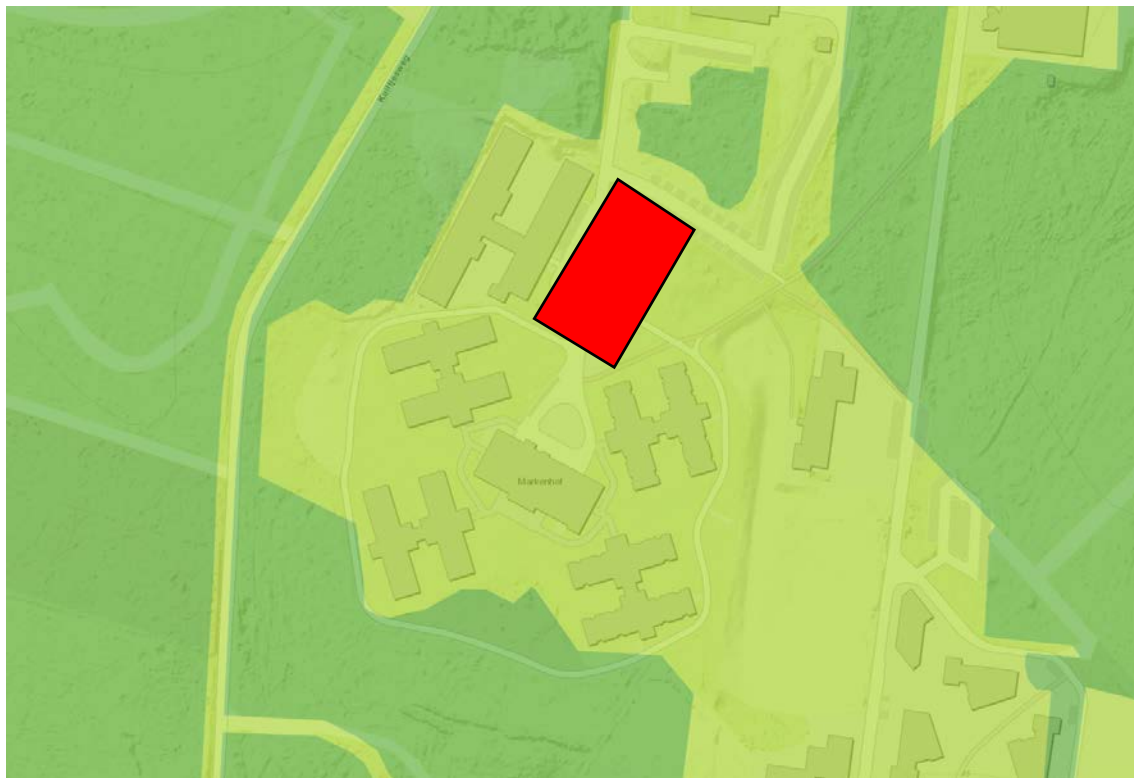
2.3 NNN Provincie Gelderland

Het plangebied maakt onderdeel uit van het Natuurnetwerk Gelderland, waarbij het volledig in de Groene Ontwikkelingszone (GO) ligt (zie figuur 2.1). Het plangebied is onderverdeeld in het deelgebied 123 “Loenermark”. Dit deelgebied kent vanuit de Provinciale verordening de volgende kernkwaliteiten voor natuur en landschap:

- Onderdeel van grootschalig aaneengesloten gebied van droge, voedselarme bossen, zandverstuivingen en heide; hier vooral bos en heidevelden met veel reliëf, droge en natte heide, vennen en sprengbeken
- onderdeel van Nationaal Landschap Veluwe
- onderdeel van Natura 2000-gebied Veluwe met de bijbehorende habitats en soorten
- toevoergebied van Beekberger Poort
- Parel Ramenberg: droog Zomereiken-Berkenbos in diverse stadia van ontwikkeling; heide met jeneverbes
- Parel Loenermark: droge heidevelden, deels met waardevolle hakhoutrelicten van wintereik

- Groot wild: m.n. edelherten, wilde zwijnen
- Leefgebied das
- Cultuurhistorische waarden van onder meer sprengbeken, oude ontginningen en boerderijen
- Abiotiek: aardkundige waarden, kwel, bodem, grondwaterreservoir
- Rust, ruimte, donkerte
- Ecosysteemdiensten: recreatie, rust, drinkwater
- Houtproductie
- Alle door de Flora- en faunawet of Natuurbeschermingswet beschermde soorten en hun leefgebieden in dit deelgebied

In de volgende paragraaf zal beargumenteerd worden welke van deze kernkwaliteiten van toepassing zijn bij de beoogde ontwikkeling.

Figuur 2.1 Ligging nieuwe gebouw ten opzichte van GNN (donkergroen) en GO (lichtgroen)

2.4 Effecten op wezenlijke kenmerken en waarden

De beoogde ontwikkeling heeft uitsluitend betrekking op terrein dat momenteel in gebruik is in de vorm van woongelegenheden en parkeergelegenheden. In het bestemmingsplan hebben deze gronden de bestemming “Maatschappelijke doeleinden”. De bestemming en omvang daarvan wijzigt niet door het voorgenomen initiatief. Wel schuift het bouwvlak binnen deze bestemming iets op naar het oosten (nu op huidige bebouwing, straks op parkeerplaats). De huidige woningen worden verwijderd en er zal nieuwbouw op de locatie van de parkeerplaats komen. Op de plek van de tijdelijke bebouwing wordt nieuw bos aangeplant. De aard en intensiteit van het gebruik van het plangebied verandert niet wezenlijk. Er is dus geen sprake van uitbreiding, maar van een verschuiving binnen het plangebied. Hiervoor is substantiële versterking van de kernkwaliteiten dus niet aan de orde (nodig in het kader van uitbreiding van bestaande situatie met minder dan 30%, omgevingsverordening provincie Gelderland, artikel 2.53).

Het bos naast de parkeerplaats wordt gekapt. Deze bosschage is een houtopstand als bedoeld onder de Wet natuurbescherming (zie hoofdstuk 3). Voor de kap van een houtopstand binnen de groene ontwikkelingszone geldt een compensatieplicht. Artikel 2.54 van de omgevingsverordening stelt dat een bos van 25 – 100 jaar gecompenseerd moet worden met een toeslag van 2/3 in oppervlak. Voor bos van 100 jaar en ouder geldt een toeslag van minimaal 2/3. De compensatie moet plaats vinden grenzend aan de locatie waar de kap plaats vindt. Dit is mogelijk op de plek waar de oude woningen gesloopt worden. De bestemming als natuur wordt planologisch verankerd in hetzelfde dan wel in een ander gelijktijdig vast te stellen bestemmingsplan.

Hiermee zorgt de beoogde ontwikkeling voor tijdelijk kwaliteitsverlies en areaalverlies van de Groene ontwikkelingszone. Omdat er gecompenseerd wordt is er geen permanent areaalverlies van de Groene ontwikkelingszone. Door de herinrichting van het gebouw en het groen is er ook geen sprake van versnippering. De bebouwing wordt namelijk geclusterd en de groene zone aan de rand versterkt. Er is geen sprake van een tijdelijk of permanent areaalverlies van het Gelders Natuurnetwerk. Er zijn ook geen effecten aan de orde op habitattypen, Nationaal landschap, parels Ramenberg en Loenermark, cultuurhistorische waarden, groot wild of ecosysteemdiensten. De ecologische samenhang wordt hiermee dus niet veranderd of aangetast. Omdat het aantal zorgplaatsen nagenoeg gelijk blijft wordt geen verhoogde verkeersaantrekkende werking verwacht en ook geen permanent verhoogd geluids- of lichtniveau. Hierdoor zijn negatieve effecten op langdurige termijn uitgesloten voor alle kernkwaliteiten zoals genoemd in paragraaf 2.2. Voor alle door de Wet natuurbescherming beschermde soorten en hun leefgebieden in dit deelgebied zijn in een eerder rapport negatieve effecten uitgesloten, mits enkele voorzorgsmaatregelen worden genomen (Tauw, 2016a; 2019). Wel kunnen de aanwezigheid van mens en materieel tijdelijk voor een verhoogd geluids- en lichtniveau veroorzaken. Deze tijdelijke effecten zijn onvermijdbaar bij dit type ruimtelijke ontwikkeling. Ten aanzien van de kernkwaliteit flora- en fauna is hierom in de natuurtoets van de Wet natuurbescherming gesteld dat er maatregelen genomen moeten worden. Deze betreffen dat de sloop en kap van bomen buiten het broedseizoen moet plaats vinden, er uitsluitend overdag gewerkt moet worden en geen licht naar de omgeving gericht mag worden.

2.5 Conclusies toetsing NNN

In opdracht van Atlant Zorggroep heeft Tauw onderzoek gedaan naar de consequenties van de natuurwetgeving voor de vervanging van de tijdelijke huisvesting door nieuwbouw.

Geconcludeerd wordt dat dit voornemen alleen tijdelijk significante effecten heeft op de wezenlijke waarden en kenmerken van het Gelders Natuurnetwerk of Groene Ontwikkelingszone. Vanwege de kap van de bomen rondom de parkeerplaats is er noodzaak tot compensatie. Voor de compensatie geldt dat een bos van 25 – 100 jaar gecompenseerd moet worden met een toeslag van 2/3 in oppervlak. Voor bos van 100 jaar en ouder geldt een toeslag van minimaal 2/3. De compensatie moet plaats vinden grenzend aan de locatie waar de kap plaats vindt. Dit is mogelijk op de plek waar de oude bebouwing gesloopt wordt. De bestemming als natuur wordt planologisch verankerd in hetzelfde dan wel in een ander gelijktijdig vast te stellen bestemmingsplan. Dit kan worden meegenomen in de omgevingsvergunning, die nodig is voor de afwijking in bouwvlak en bouwhoogte.

Gezien de aard van het voornemen (vervangende nieuwbouw in gelijke omvang van huidige bebouwing) is een substantiële versterking van de kernkwaliteiten niet van toepassing. Parallel aan de Wet natuurbescherming is het nodig maatregelen te nemen. Deze betreffen dat de sloop en kap van bomen buiten het broedseizoen moet plaats vinden, er uitsluitend overdag gewerkt moet worden en geen licht naar de omgeving gericht mag worden.

3 Houtopstanden

3.1.1 Wetgeving

Het onderdeel houtopstanden in de Wnb bevat regels ter bescherming van houtopstanden, waarmee wordt bijgedragen aan de instandhouding van het Nederlandse bosareaal. Het is van toepassing op 'houtopstanden' buiten de 'bebouwde kom Boswet'. Het is niet toegestaan een houtopstand te vellen zonder voorafgaande melding aan GS. Ook geldt de verplichting om gevelde bomen te herplanten (herplantplicht). Binnen de 'bebouwde kom Boswet' worden regels gesteld in de APV van gemeenten, bijvoorbeeld Omgevingsvergunning voor het kappen van bomen.

3.1.2 Effecten

In het plangebied zijn houtopstanden aanwezig zoals bedoeld onder de Wnb. Er zijn namelijk meerdere houtopstanden aanwezig van 10 are (namelijk circa 20 are). Dit betekent dat het noodzakelijk is om voor het kappen van bomen een kapmelding te doen bij de provincie. Dit moet minstens zes weken en maximaal één jaar voor kap van de bomen. De provincie beslist in zes weken tijd of de bomen gekapt mogen worden. Voor de te kappen bomen geldt een herplantplicht. Binnen drie jaar moet het oppervlakte of aantal aan bomen herplant zijn. Om een kapmelding te kunnen uitvoeren zijn de volgende gegevens noodzakelijk:

- De kadastrale gegevens van de locatie waar u gaat kappen
- De boomsoort en leeftijd van de te kappen bomen
- Het aantal bomen (in geval van bomenrij) of de oppervlakte van het te kappen bos
- Een overzichtskaart en een detailkaart waarop de locatie van de te kappen houtopstanden zijn aangegeven